

fd.nl

Het wordt knokken op de 3d-printermarkt

Manon Stravens

3-4 minuten

'De markt gaat heel snel consolideren, binnen nu en een jaar', voorspelt ceo Jos Burger van Ultimaker. En het zijn de opkomende kleintjes waar de serieuze concurrentie zit, weet hij. Burger noemt het een revolutie. Maar ook sectoranalist David Kemps van ABN Amro ziet dat de markt flink in beweging is. 'Vooral de Amerikanen hebben het moeilijk. Grote partijen als 3D Systems hebben onvoldoende aandacht voor 3d-printen, en missen de expertise.' Het Amerikaanse beursgenoteerde 3D Systems is bijvoorbeeld gestopt met haar desktop printer Cube en stapt uit de consumentenmarkt. Concurrent Stratasys lijdt verlies op haar MakerBot-activiteiten.

De markt voor metaalprinters is juist erg in trek, met veel nieuwe toetreders en overnames, zoals van Arcam en Concept Laser door General Electric.

Nederland telt een aantal 3d-printerfabrikanten van met name kunststoffen. Veel van hen zijn, net als Ultimaker, begonnen met 'drie man in een kippenshuur', als fabrikant van hobbyprinters. 'En vooralsnog verschillen hun printers niet veel van elkaar', aldus Kemps. 'Maar je ziet ze allemaal professionaliseren.'

De printers worden groter en duurder, hebben meer printerkoppen en kunnen dus meer materialen en meer kleuren

printen. En ze worden gesloten en krijgen afzuiging. 'Want zo gezond is kunststof printen niet', aldus de analist. Een enkeling experimenteert met nieuwe technieken, zoals Atum3D (hars) en Admatec (keramiek). En hoewel de automotive, luchtvaart en medische markt nu nog vooral oog hebben voor metaalprinters, gaan kunststoffen ook steeds belangrijker worden, voorspelt hij. Vorige maand investeerden TIINCapital en PPM Oost ruim €1 mln in de nieuwe Nederlandse desktopprinterfabrikant Nectar3D.

Die professionalisering moet ook, want willen deze printerfabrikanten overleven, dan moeten ze internationaliseren. Dat vraagt schaal. De Aziaten, zoals het Taiwanese XYZ, zijn een serieuzer concurrentie, maar die vinden minder makkelijk aansluiting bij de westerse gebruikersgemeenschap, zegt Kemps. Daarin doet Ultimaker het bijzonder goed. 'Zij hebben, heel slim, een netwerk van echte fans gecreëerd', aldus Kemps, zelf ook een adept met een Ultimaker thuis. 'Als je een vraag hebt, krijg je binnen een kwartier antwoord.' Het onderscheidend vermogen zit volgens hem in de software en het netwerk van gebruikers. 'Niet op de machines, zo complex zijn die niet.'

Andere Nederlandse fabrikanten van kunststofprinters zijn o.m.: Builder 3D, FELIXprinters, Leapfrog, Nectar 3D, Opiliones, Printr, dddrop, Prodim(OrcaBot). Deze fabrikanten experimenteren met andere materialen: Admatec (keramiek), Atum3D (hars), Additive Industries (metaal). 3DHubs is een online printermarktplaats.

